

A francia mezőgazdasági szövetkezetek országos szövetségének éves kongresszusa

A francia mezőgazdasági termékpiac 70%-át lefedő InVivo szövetkezeti holding tevékenységének folyamatos bővítésére törekszik, ebben a nemzetközi piacokon való jelenléte erősítésének meghatározó szerepe van. Ennek során a szemestermény-termeltetésben és kereskedelemben két fő földrajzi területre összpontosítanak: Európában a Duna-völgyére, ezen belül is hangsúlyosan Magyarországra, míg az afrikai kontinensen Észak- és Nyugat-Afrika jelenti a prioritást. Guillaume Garot élelmiszer-gazdaságért felelős államtitkár ezekkel összefüggésben a Coop de France párizsi kongresszusán kifejtette, a tárca és a kormány mindent megtesz a stratégiai fontosságúnak tekintett terület pozícióinak erősítése érdekében, különös tekintettel a következőkre:

- a vállalati innováció és kutatás-fejlesztés támogatása,
- a versenyképesség javítása,
- az export bővítése.

A francia mezőgazdasági szövetkezetek országos szövetsége ([Coop de France](#)) 2013. december 18-án kezdődött két napos éves kongresszusának második napján került sor az **InVivo** szövetkezeti holding neve fémjelezte szakmai fórumra, ahol a holding – és közvetve az egész francia mezőgazdaság - előtt álló kihívásokat elemezték a résztvevők. Az **InVivo**-ról tudni érdemes, hogy 223 szövetkezet olyan országos szövetségét takarja, ami kereskedelmi és termelési kapcsolatain keresztül 19 országban van jelen nem csak a szántóföldi növények termelése, de az egyéb mezőgazdasági ágazatok, a takarmánygyártás, az állat-egészségügy és a termelési eszköz-forgalmazás területén, 6600 alkalmazottjának fele pedig külföldi érdekeltségűeknél dolgozik. A 2011-12-es 5,7 milliárd eurós árbevétel 2012-2013-ban 6,1 milliárdra nőtt, ennek 42%-a származik külföldről elsősorban a szemestermény- és takarmány-kereskedelemnek köszönhetően. A tag-szövetkezeteknek visszaosztott bevétel (*ristourne*) 81,4 millió euró volt, ami évek óta két számjegyű bővülést mutat. **Bertrand de Launay** (InVivo Agro igazgató) arra emlékeztetett, hogy a jó eredmények mögött a globális kereslet növekedésének hatása egyértelműen jelen van, amiből az InVivo Agro a jövőben is profitálni akar, Európában mindenképpen vezető szerepre törekednek és más kontinensekre is ki akarnak lépni. **Antoine Poupart** (InVivo fenntartható mezőgazdaság és fejlesztés) aláhúzta, a környezetvédelmi kérdések nem csak kötelezettségeket, de nagyon komoly üzleti lehetőségeket is jelentenek, amiket érdemes megragadni. **Thierry Darbin** (InVivo marketing-igazgató) ehhez kapcsolódva azt emelte ki, hogy a precíziós mezőgazdaság ma már napi realitás, amit egyre könnyebb és kifizetődőbb alkalmazni – ennek köszönhetően úgy lehet kevesebb segédanyag-fölhasználással többet termelni, hogy közben a környezet-terhelés is csökkenthető.

Bertrand de Launay arra hívta föl a figyelmet az InVivo kapcsán, hogy a holding hatalmas piaci erőt képvisel azáltal, hogy lefedi a mezőgazdasági termékek piacának 70%-át, ezzel olyan tárgyalási pozíciókat harcolva ki, amit egy-egy helyi vagy regionális szintű szövetkezet, szövetkezeti szövetség nem tudna elérni. Aláhúzta, a globális gazdasági környezetben nem lehet nemzetközi tevékenység nélkül létezni, ennek szellemében a jövőben tovább erősítik ezt a területet (is).

Loic Desselas (InVivo Grains igazgató) a szemestermények piaca kapcsán leszögezte, folyamatosan keresik az új piaci lehetőségeket az EU-ban és az EU-n kívül, ahol a közelmúltban újabb hét országban jelentek meg – a gabona-exportjuk pillanatnyilag évi 8,5 millió tonna, ami – hangsúlyozta -, fizikailag is elhagyta az országot, azaz nem spekuláció van a számok mögött. **Jean-Loic Begue-Turon** (szövetkezeti kapcsolati igazgató) aláhúzta, az export tétje napjainkban hatalmas, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni, de nem lehet a

több évtizeddel korábbi módszerek szerint szervezni, bonyolítani, ideértve a szövetkezetek és tagjaik közötti kapcsolati rendszer modernizálásának szükségességét is. Ebben megkülönböztetett szerepe van a **partnerségnek**, ami azt jelenti, hogy egy „win-win” szellemű kapcsolatban minden érintett megtalálja a számítását. **Yannick Collet** a volumenekhez igazodó raktározási és szállítási kapacitás szükségességére hívta föl a figyelmet, ami elengedhetetlen az áru minőségének megőrzéséhez és biztosításához a belföldi és a nemzetközi piacokon egyaránt. Ennek érdekében Franciaországban elsősorban a bordeaux-i kikötőben, Európában a **Duna-mentén** bővítik raktár- és rakodókapacitásaikat, míg Észak- és Nyugat-Afrikában azért teszik ugyanezt, hogy az oda exportált termék minősége az utolsó pillanatig garantálható legyen. **Loic Desselas** ennek kapcsán megjegyezte, Portugáliában és Marokkóban is új értékesítési filozófiára törekednek, ahol a szolgáltatás egészen a vevőig (azaz pl. a malmokig) tartó szállítást is magában foglalja, ha erre igény van – ezt Marokkóban a közelmúltban általuk épített jelentős kikötői raktárkapacitás is segíti. **Nagyon komolyan fölértékelődött számukra a Duna-mente, mindazon országok, amik a konstancai kikötőn keresztül tudnak szállítani. Név szerint és első helyen említette Magyarországot, ahol tavaly óta nagyon jelentős mértékben bővül tevékenységük.**

A takarmány- és állatgyógyászati ágazat helyzetére vonatkozóan **Hubert de Roquefeuil** (vezérigazgató-helyettes, InVivo NSA) úgy fogalmazott, ez egy hatalmas és gyorsan bővülő piac, ahol elengedhetetlen a globális folyamatok minél alaposabb és folyamatos figyelemmel kísérése, hogy minden lehetőséget azonnal meg lehessen ragadni. **Alain Guyonvarch** (InVivo NSA tudományos igazgató) aláhúzta, **a kutatás-fejlesztés szerepe megkerülhetetlen, csak ezen keresztül lehet a világban megszerzett piaci pozícióikat megtartani, erősíteni.** **Hubert de Roquefeuil** elmondta, a K+F területet fogja erősíteni az a kutatási inkubátor-ház is, amit 2015-re alakítanak ki és kettős célt fog szolgálni:

- helyet kíván adni az új ötletek kiteljesedésének, megvalósításának,
- az eredmények partnereknek történő átadásával pedig az üzleti együttműködések hatékonyságát kívánják növelni.

Philippe Mangin, a Coop de France és az InVivo elnöke összefoglalójában emlékeztetett arra, „egységben az erő”, azaz minél többen minél nagyobb árualapot tudnak kiállítani, annál jobb üzleti eredményt tudnak elérni. Hihetetlenül fontos az innováció és a K+F szerepe annak érdekében, hogy minél jelentősebb hozzáadott-értéket lehessen előállítani, a nemzetközi együttműködés és terjeszkedés pedig a mai globalizált piacok korában elengedhetetlen a fennmaradáshoz.

A záróbeszédet tartó **Guillaume Garot** élelmiszer-gazdaságért felelős államtitkár elismerte, az élők munkára rakódó terhek túl magasak, amire megoldást kell találni, de nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az alacsonyabb bérköltségek önmagukban nem jelentenek garanciát a versenyképességre. Meggyőződése, hogy a vállalati innovációnak a termelés humán kérdéseire (pl. munkakörülmények) is ki kell terjednie ahhoz, hogy valóban sikeres legyen. A „szociális hatékonyság” mellett figyelmet kell kapnia az „ökológiai hatékonyságnak” is, tette hozzá, ami annak a társadalmi igénynek akarja megfeleltetni a mezőgazdasági termelést, hogy minél kevesebb segédanyagot használva csökkenthető legyen a környezetterhelés. Az általa „zöld kihívásnak” nevezett jelenség szerinte érdemi lehetőség az ökonómiai hatékonyság növelésére is.

Hangsúlyozta, az innovációs kapacitás növelésére van szükség az ágazatban, mert míg a mezőgazdaságban és élelmiszer-iparban az árbevétel csak 1, a gazdaság többi területén 2% fordítódik kutatás-fejlesztésre, innovációra. Az állam a 2014-es költségvetésben bevezetett innovációs adóhitellel (a CIR, azaz a kutatási adóhitel mintájára) a vállalati innovációt kívánja

támogatni egy mintegy 3 milliárd eurós kerettel, ami természetesen a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari cégek számára is hozzáférhető lesz.

Az ágazat finanszírozását segíti majd az is, hogy az állami befektetési bankon ([banque publique d'investissement, BPI](#)) keresztül legkevesebb 1,5 milliárd euró áll rendelkezésre az elengedhetetlen fejlesztések, modernizáció megvalósításának támogatására.

Garot hangsúlyozta az export bővítésének fontosságát is, ez azonban csak akkor lehet sikeres, ha a kínált termékeket a lehető legjobban a fogadó ország piacainak elvárásaihoz igazítják. Ez azért nagyon fontos, mert az elmúlt 10 évben Franciaország a világ második legjelentősebb élelmiszer-exportálójából az ötödik lett – Garot szeretné, ha tíz éven belül az ország újra visszaszerezné az elvesztett pozíciót, ami egyben Európa legnagyobb exportőrére jelentette. Jelenleg azonban Európában csak harmadik Franciaország ezen a területen, mivel Németország és Hollandia megelőzi.

Hangsúlyozta, sikereket csak a szektor szereplői közötti hatékony és kiegyensúlyozott együttműködéssel lehet elérni – a kormányzat ezt azzal kívánja elősegíteni, hogy igyekszik a jogszabályi háttér átalakításával kiegyenlítettebbé tenni a termelők, földolgozók és a nagy kereskedelmi láncok közötti kapcsolatokat.

A francia szövetkezeti rendszer koncentrációja mindeközben folyamatos, 2013-ban 39 új egyesülés történt – írta a [La France Agricole egy december 10-i, Philippe Mangin által tartott sajtótájékoztatóra](#) hivatkozva. Az egyesülések elsődleges oka annak a kritikus méretnek az elérése, ami a jobb piaci pozíciók megszerzéséhez elengedhetetlen, a folyamat vége pedig sok esetben nemzetközi és inter-regionális szereplők megjelenése, a húsz legjelentősebb európai szövetkezet között ennek köszönhetően már hét francia található, többek között az InVivo, a Tereos, a Terrena és a Sodiaal. Mangin szerint minél szervezettebben működik egy ágazat, annál hatékonyabban működik maga a termelés is, ez igaz a növénytermelésre és az állati termék-előállításra is, ez utóbbi területen a Sodiaal megerősödése és az Agrial, mint új nagy szövetkezeti csoport színre lépése kimondottan jó jelnek tekinthető. Az állattenyésztésben viszont különösen a sertés- és baromfityénység, de a húsmarha-tartás is veszélyes helyzetben van, ez utóbbi esetében a „gyenge láncszem” a vágóhídi struktúra, itt a szövetkezeteknek „meg kell tanulniuk együtt dolgozni”. A Coop de France éves kongresszusa előtt egy héttel adott interjújában az agrár-belpolitikai aktualitások kapcsán kifejtette a szövetkezetek álláspontját is, miszerint:

- ellenzik a 3,5 tonnánál nehezebb tehergépjárművekre kivetett, de egyelőre még be nem vezetett adó jelenlegi formáját és annak bármilyen részleges módosítását, követelik annak alapoktól való újragondolását,
- a versenyképességi és munkahely-teremtési adóhitel intézményét úgy módosíthatnák ([crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi, CICE](#)), hogy az a szövetkezetek számára is elérhető legyen,
- a mezőgazdaság jövőjéről szóló törvénytervezet szövetkezetekre vonatkozó fejezetével összességében egyetértenek, kivéve a „tükör-záradékkal” (*clause miroir*), amit kategorikusan elutasítanak, mivel kétségbe vonja a szövetkezeti igazgató tanácsokban ülők felelősség-tudatát és a közgyűlés hatáskörébe utalná a piaci árak ingadozását kezelni hivatott döntések meghozatalát.

Ebbe a folyamatba illeszkedett az AXÉRÉAL gabonaszövetkezet hivatalos megalakulása is, amit [december 13-án jelentettek be](#). Az esemény mögött három szövetkezet (Agralys, Épi-Centre, Épis-Sem) több éven át tartó folyamatos közeledése, végül fúziója áll, aminek eredményeként a szaksajtó szerint az ország legnagyobb gabonaszövetkezete jött létre az éves szinten megvalósított 4,7 millió tonna saját tagoktól fölvasárolt terménnyel. Az Axéreal csoport nem csak fölvasárolja, hanem földolgozza és exportálja is azt: a földolgozás évente

2,8 millió tonna, az összes értékesített/továbbértékesített termény 8 millió tonna. Az új struktúra mögött 13 ezer termelő, nagyon komoly szállítási és raktározási infrastruktúra, valamint közel 3200 alkalmazott áll.

A Coop de France kongresszuson bemutatott új, országos kommunikációs kampányának terve (v.ö. 2861/PAR/2013) messze nem váltott ki olyan egyöntetű tetszést a szervezet tagjai között, mint azt a kigondolók, élen Philippe Mangin elnökkel gondolták. Befolyásos szövetkezeti vezetők szerint a kampány messze nem fogja elérni a remélt célt, mivel szerintük nem a szövetkezeti mozgalom és szervezeti forma, hanem a gazdálkodói tevékenység népszerűsítésére kellett volna a hangsúlyt helyezni. Úgy vélik, az utca emberét egyáltalán nem érdekli, hogy az adott termék előállítása, a végzett tevékenység egyéni vállalkozói, cégi vagy szövetkezeti keretek között zajlik, csak az eredmény a fontos számára. Hozzá tették, a 2300 szövetkezetnek csupán egynegyede csatlakozott a három évre tervezett kampány finanszírozásához, aminek költségeit a Coop de France eredetileg 11 millió euróra becsülte. Megjegyezték, furcsának tartják, hogy noha a vezetés eredetileg úgy fogalmazott, nem vágnak bele a kampányba, ha nem gyűlik össze a szövetkezetek fölajánlásaiból az összeg, végül annak ellenére belevágtak, hogy csak 4,5 millió euróra van ígéret.

Somogyi Norbert, Párizs